

VEDTAGNE TEKSTER

P8_TA(2019)0095

2018-rapport om Bosnien-Hercegovina

Europa-Parlamentets beslutning af 13. februar 2019 om Kommissionens 2018-rapport om Bosnien-Hercegovina (2018/2148(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til stabiliserings- og associeringsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Bosnien-Hercegovina på den anden side,
- der henviser til protokollen om tilpasning af stabiliserings- og associeringsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Bosnien-Hercegovina på den anden side for at tage hensyn til Republikken Kroatiens tiltrædelse af Den Europæiske Union, som blev paraferet den 18. juli 2016 og trådte i kraft den 1. februar 2017,
- der henviser til Bosnien-Hercegovinas ansøgning om medlemskab af Den Europæiske Union af 15. februar 2016 og indgivelsen af landets svar på Kommissionens spørgeskema den 28. februar 2018,
- der henviser til konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde den 19.-20. juni 2003 om Vestbalkan og bilaget hertil med titlen "Thessalonikidagsordenen for Vestbalkan: hen imod europæisk integration",
- der henviser til Rådets konklusioner af 16. oktober 2017 om Bosnien-Hercegovina, af 26. juni 2018 om udvidelsen og stabiliserings- og associeringsprocessen og af 15. oktober 2018 om Bosnien-Hercegovina/EUFOR-operation ALTHEA
- der henviser til det første møde i Det Parlamentariske Stabiliserings- og Associeringsudvalg EU-Bosnien-Hercegovina, som blev afholdt den 5.-6. november 2015, det andet mødet i Stabiliserings- og Associeringsrådet EU-Bosnien-Hercegovina, som blev afholdt den 10. juli 2017, det tredje møde i Det Parlamentariske Stabiliserings- og Associeringsudvalg EU-Bosnien-Hercegovina, som blev afholdt den 27. marts 2018 og det tredje møde i Stabiliserings- og Associeringsrådet EU-Bosnien-Hercegovina, som blev afholdt den 13. juli 2018,
- der henviser til Berlinprocessen, særlig formandskabets konklusioner fra

regeringschefernes møde i forbindelse med Vestbalkantopmødet i London den 10. juli 2018, de tre fælles erklæringer, der blev undertegnet den samme dag om regionalt samarbejde og gode naborelationer, om savnede personer og om krigsforbrydelser, samt den erklæring om bekæmpelse af korruption, som blev udsendt af Bosnien-Hercegovina ved samme lejlighed,

- der henviser til Sofiaerklæringen, som blev vedtaget på topmødet mellem EU og det vestlige Balkan den 17. maj 2018, og den prioriterede Sofiadagsorden, der er vedføjet denne erklæring,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 6. februar 2018 med titlen "Et troværdigt udvidelsesperspektiv for landene på Vestbalkan og et øget engagement heri fra Den Europæiske Unions side" (COM(2018)0065),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 17. april 2018 med titlen "Meddelelse af 2018 om EU's udvidelsespolitik" (COM(2018)0450), som er ledsaget af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene om 2018-rapporten om Bosnien-Hercegovina (SWD(2018)0155),
- der henviser til den fælles erklæring af 2. maj 2018 fra næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (NF/HR), Federica Mogherini, og kommissæren for europæisk naboskabspolitik og udvidelsesforhandlinger, Johannes Hahn, om valgreformen i Bosnien-Hercegovina i forbindelse med valget til Folkenes Hus på føderalt plan,
- der henviser til resultaterne af valget den 7. oktober 2018,
- der henviser til erklæringen om foreløbige resultater og konklusioner fra den internationale valgobservationsmission under OSCE/ODIHR, offentliggjort den 8. oktober 2018,
- der henviser til den fælles erklæring af 8. oktober 2018 fra NF/HR Mogherini og kommissær Johannes Hahn om valget i Bosnien-Hercegovina,
- der henviser til de fælles konklusioner af 25. maj 2018 fra den økonomiske og finansielle dialog mellem EU og det vestlige Balkan og Tyrkiet,
- der henviser til EU's lokale erklæring af 1. juni 2018 om Bosnien-Hercegovinas strafferetsplejelov,
- der henviser til den 53.¹ og 54.² rapport til FN's Sikkerhedsråd fra den høje repræsentant for gennemførelsen af fredsftalen om Bosnien-Hercegovina af henholdsvis 3. maj 2018 og 31. oktober 2018,
- der henviser til reformdagsordenen for Bosnien-Hercegovina for 2015-2018, der blev vedtaget i juli 2015, samt til den koordinationsmekanisme, der blev vedtaget af Bosnien-Hercegovinas ministerråd og regeringerne i Føderationen Bosnien-Hercegovina og Republika Srpska den 23. august 2016,

¹ S. 2018/416 af 3.5.2018.

² S. 2018/974 af 31.10.2018.

- der henviser til sine tidligere beslutninger om landet,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 52,
 - der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A8-0467/2018),
- A. der henviser til, at EU fortsat udtaler sin støtte til perspektivet om en europæisk fremtid for Bosnien-Hercegovina og til landets territoriale integritet, suverænitet og enhed;
- B. der henviser til, at landets ansøgning om EU-medlemskab er et strategisk valg og en forpligtelse til at bevæge sig i retning af EU;
- C. der henviser til, at Kommissionen er i færd med at forberede sin udtalelse om Bosnien-Hercegovinas ansøgning om EU-medlemskab; der henviser til, at Bosnien-Hercegovina ved hjælp af koordineringsmekanismen om EU-spørgsmål udarbejdede sine svar på Kommissionens spørgeskema og indgav dem den 28. februar 2018; der henviser til, at Bosnien-Hercegovina den 20. juni 2018 modtog mere end 600 opfølgende spørgsmål og endnu ikke har kunnet sende sine svar på de supplerende spørgsmål;
- D. der henviser til, at der siden medio 2017 er sket en markant opbremsning i vedtagelsen af EU-relaterede reformer, trods Bosnien-Hercegovinas forpligtelse i forhold til reformdagsordenen; der henviser til, at tiltrædelse af EU er en omfattende proces, der kræver politisk vilje, forenede bestræbelser fra alle berørte parter side og konsensus om reformdagsordenen; der henviser til, at borgerne i Bosnien-Hercegovina skal placeres i centrum for institutionelle, økonomiske og sociale reformer;
- E. der henviser til, at der blev afholdt valg i Bosnien-Hercegovina den 7. oktober 2018; der henviser til, at de politiske partier ikke er nået til enighed om de ændringer til valglovgivningen, som er nødvendige for at lukke det juridiske smuthul, der er opstået som følge af forfatningsdomstolens afgørelser i Ljubić-sagen om valg af medlemmer til det føderale Folkernes Hus; der henviser til, at den faciliterende indsats på dette område anført af EU's og USA's ambassadører i Bosnien-Hercegovina med inddragelse af Venedigkommissionen ikke har båret frugt;
- F. der henviser til, at Bosnien-Hercegovina fortsat bryder den europæiske menneskerettighedskonvention for så vidt angår Sejdić-Finci og relaterede sager; der henviser til, at Kommissionen er blevet pålagt af Rådet at lægge særlig vægt på dette spørgsmål i forbindelse med udarbejdelsen af sin udtalelse om Bosnien-Hercegovinas ansøgning om medlemskab; der henviser til, at Kommissionen i sin udtalelse derfor forventes at analysere funktionalitetsrelaterede spørgsmål og gennemse rammelovgivningen for kompatibilitet med EU's regelværk og pege på eventuelle forfatningsmæssige eller andre nødvendige reformer; der henviser til, at jo tættere Bosnien-Hercegovina kommer på at opnå medlemskab af EU, jo mere presserende bliver behovet for en forfatningsmæssig reform med det formål at øge funktionaliteten og sikre beskyttelse af menneskerettighederne; der henviser til, at landets politiske ledelse indtil videre har været ude af stand til at afhjælpe de relevante mangler i Bosnien-Hercegovinas forfatning;
- G. der henviser til, at 13 afgørelser truffet af Bosnien-Hercegovinas forfatningsdomstol og talrige forfatningsmæssige afgørelser (28 i føderationen og 7 i Republika Srpska) for indværende ikke er ved at blive gennemført; der henviser til, at gennemførelse af

forfatningsretlige afgørelser er et væsentligt element i opretholdelsen af retsstatsprincippet;

- H. der henviser til, at Bosnien-Hercegovina også er underskriver af konventionen om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne (Espoo, 1991);
 - I. der henviser til, at der i det moderne Europa ikke er plads til forherligelse af personer, som er dømt for krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden;
 - J. der henviser til, at de vedvarende udfordringer i forsoningsprocessen bør behandles mere energisk;
 - K. der henviser til, at korruption, også på højeste niveau, fortsat er udbredt;
1. glæder sig over, at Bosnien-Hercegovina har indgivet sine svar på Kommissionens spørgeskema; opfordrer indtrængende Bosnien-Hercegovina til at besvare de opfølgende spørgsmål, som er af en mere teknisk karakter, rettidigt, gennemsigtigt og detaljeret for at bidrage til Kommissionens udtalelse om ansøgningen om EU-medlemskab;
 2. er foruroliget over, at der er sket en markant opbremsning i reformarbejdet på grund af uoverensstemmelser mellem parterne og den yderst polariserede kampagne forud for valget, der startede meget tidligt; understreger, at de bosnisk-hercegovinske myndigheders erklærede målsætning om at følge den europæiske vej skal være ledsaget af en konsekvent gennemførelse af de reformer, der følger af reformdagsordenen, og skal omsættes til konkrete resultater til gavn for borgerne, uanset deres etniske og religiøse tilhørsforhold; beklager, at der, bortset fra vedtagelsen af de landsdækkende strategier for miljø, udvikling af landdistrikter og energi, og nogle vigtige reformforanstaltninger som ændringer til loven om punktafgifter, som er nødvendige for at sikre IMF- og EFRU-finansiering, ikke er gjort nogen væsentlige fremskridt;
 3. beklager, at splittende etnisk-nationalistisk retorik endnu engang dominerede valgkampagnen og fortsat kendetegner den politiske diskurs, der føres af politiske aktører på alle sider; opfordrer alle politiske ledere til straks at deltage i regeringsdannelsen på alle niveauer ved at arbejde konstruktivt sammen i deres lands borgers interesse; opfordrer til, at EU's integrationsproces formidles ordentligt til offentligheden, også som et projekt for forsoning og udvikling af en politisk kultur baseret på kompromis og fælles forståelse;
 4. bemærker, at denne valgcyklus endnu engang blev markeret med segmentering langs etniske linjer, og at valgkampagnen primært fokuserede på kontroversielle splittende spørgsmål med forbindelse til fortiden i stedet for at foreslå konkrete løsninger som svar på borgernes daglige problemer; beklager den nationalistiske og inflammatoriske retorik op til valget, der gør kløften mellem de tre konstituerende folk endnu større; bemærker, at valget den 7. oktober 2018 var konkurrencepræget og generelt velordnet på trods af visse uregelmæssigheder, og at borgerne i Bosnien-Hercegovina udøvede deres demokratiske ret på en rolig og ordentlig måde; gentager, at alle påståede valguregelmæssigheder bør undersøges og fordømmes på klarest mulige vis, og at eventuelle ulovlige aktiviteter bør retsforfølges; fremhæver de fortsatte mangler i den demokratiske valgproces og forventer, at anbefalingerne fra OSCE/ODIHR behandles uden ophold; minder om, at forfatningsdomstolens afgørelse fra 2010 om

Mostarborgernes demokratiske ret til at stemme ved lokalvalg, stadig ikke er blevet gennemført;

5. beklager, at der ikke forud for valget blev fundet en kompromisløsning med hensyn til de ændringer, der skal foretages i valglovgivningen for at lukke det juridiske smuthul, der opstod som følge af forfatningsdomstolens afgørelse i Ljubić-sagen om valg af medlemmer til det føderale Folkenes Hus; noterer sig den centrale valgkommissions afgørelse om fordeling af pladser i det føderale Folkenes Hus vedtaget den 18. december 2018 og opfordrer alle politiske aktører til at behandle de udestående huller i Bosnien-Hercegovinas valglovgivning på en systematisk måde og opfordrer indtrængende alle politiske ledere og valgte parlamentsmedlemmer til at udvise ansvarlighed, til at undgå udtalelser, der udfordrer statens enhed, til at tilsidesætte deres modstridende synspunkter og til at finde kompromiser og løsninger, som vil være acceptable for alle; advarer mod forsinkelser og forsøg på at blokere for dannelsen af myndigheder efter valget, da dette ikke vil være i borgernes interesse eller styrke målet om europæiske integration; understreger, at afholdelse af valg, implementering af valgresultater og regeringsdannelse i overensstemmelse med relevante lovbestemmelser er et grundlæggende kendetegn ved et velfungerende demokrati samt et krav, der stilles til ethvert land med ambitioner om et EU-medlemskab;
6. gentager med eftertryk, at der er behov for hurtigt at danne det føderale Folkenes Hus i overensstemmelse med Bosnien-Hercegovinas forfatningsdomstols afgørelser, som der også blev mindet om i den fælles erklæring fra NF/HR Mogherini og kommissær Johannes Hahn om valget i Bosnien-Hercegovina;
7. beklager, at spørgsmålet om demokratisk og legitim repræsentation af tre konstituerende folk og af alle borgere fortsat er uløst; opfordrer indtrængende alle parter til rettidigt at finde et kompromis, da dette spørgsmål snarest muligt bør behandles af de nye lovgivere, herunder gennem en operationel gennemførelse af afgørelserne fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Sejdić-Finci-sagen og relaterede sager; gentager, at det er nødvendigt at gå videre med forfatningsmæssige, politiske og valg-mæssige reformer, der vil omdanne Bosnien-Hercegovina til en fuldt ud effektiv, inklusiv og funktionel stat baseret på retsstatsprincippet;
8. beklager dybt, at de delegerede fra Bosnien-Hercegovina på grund af forsøg på at indføre etniske blokeringer i det parlamentariske stabiliserings- og associeringsudvalgs afstemningsregler stadig ikke har været i stand til at nå til enighed om forretningsordenen for udvalget, som derfor ikke har afholdt møder i tre år; beklager den manglende evne til at samarbejde med Europa-Parlamentet og erindrer om, at dette er en klar overtrædelse af de forpligtelser, der udspringer af stabiliserings- og associeringsaftalen og opfordrer alle aktører til at aftale og acceptere stabiliserings- og associeringsudvalgets regler og procedurer baseret på Europa-Parlamentets anbefalinger vedrørende emnet; bemærker, at velfungerende demokratiske institutioner, herunder parlamentet, er en forudsætning for at gå videre med EU-integrationsprocessen;
9. er bekymret over manglen på systematiske lovgivningsmæssige konsekvensanalyser og offentlige høringer, den utilstrækkelige kontrol og rapportering og den dårlige kvalitet heraf samt manglen på et formelt krav om at offentliggøre regeringens vigtige planlægningsdokumenter;
10. efterlyser vedtagelse af flere ikke-diskriminerende og kønssensitive landsdækkende

strategier på områder som beskæftigelse og offentlig finansforvaltning, som vil gøre det muligt at foretage en konsekvent implementering af reformer overalt i landet samt at give adgang til yderligere IPA-bistand; bemærker med tilfredshed, at vedtagelsen af relevante landestrategier har givet mulighed for yderligere IPA II-finansiering på vigtige områder som landbrug og udvikling af landdistrikter, miljø og energi i henhold til det nyligt reviderede indikative strategidokument for perioden 2014-2020; understreger behovet for at sikre bedre optagelse af førtiltrædelsesstøtte, navnlig ved at forbedre donorkoordinering og administrativ kapacitet; opfordrer indtrængende til, at der vedtages et nationalt program for tilnærmelse af landets lovgivning til gældende EU-ret, en retlig forpligtelse i henhold til stabiliserings- og associeringsaftalen og et uundværligt led i forberedelserne til et EU-medlemskab;

11. efterlyser atter vedtagelse af en landsdækkende strategi for menneskerettigheder; understreger, at ændringerne til ombudsmandsloven bør vedtages snarest muligt for at sikre overholdelse af Parisprincipperne; mener, at det er nødvendigt at Bosnien-Hercegovina i overensstemmelse med sine internationale forpligtelser etablerer en national forebyggende mekanisme til forebyggelse af tortur og mishandling samt vedtager en statslov om rettighederne for civile, som er blevet tortureret under krigen; mener, at Bosnien-Hercegovina bør gøre en større indsats for at bringe forholdene i fængsler og politiets opbevaringsfaciliteter i overensstemmelse med internationale standarder; opfordrer atter indtrængende myndighederne i Republika Srpska til at ophæve bestemmelsen om dødsstraf i enhedens forfatning; gentager, at det er nødvendigt at sikre adgang til retsvæsenet uden forskelsbehandling overalt i landet via et harmoniseret og levedygtigt system med gratis retshjælp; opfordrer myndighederne til aktivt, at fremme de europæiske værdier og fortsat arbejde efter et europæisk perspektiv;
12. opfordrer myndighederne i Bosnien-Hercegovina til at træffe konkrete foranstaltninger for at integrere kønsaspektet i alle politikker, herunder reformdagsordenen, og udtrykker bekymring over underrepræsentationen af kvinder i beslutningstagende stillinger, navnlig på lokalt plan; opfordrer indtrængende de politiske partier i Bosnien-Hercegovina til at gøre mere for at sikre, at kvinder repræsenteres på alle niveauer af det politiske system;
13. beklager dybt, at Bosnien-Hercegovina fortsat overtræder den europæiske menneskerettighedskonvention ved ikke at fuldbyrde Menneskerettighedsdomstolens domme i Sejdić-Finci-, Zornić-, Pilav- og Šlaku-sagerne, hvilket åbner mulighed for åbenlys forskelsbehandling mellem borgerne i Bosnien-Hercegovina i klar modstrid med EU's værdier og normer; minder om, at Kommissionen bør være opmærksom på dette spørgsmål ved udarbejdelsen af sin udtalelse; fastholder, at gennemførelsen af disse afgørelser vil bidrage til at etablere et velfungerende demokratisk samfund; understreger, at Bosnien-Hercegovina som ethvert land, der ansøger om EU-medlemskab, forventes gradvis at tilpasse sit forfatnings- og retssystem til EU-rettens krav om ikke-forskelsbehandling, og forventer, at der bliver gjort fremskridt vedrørende disse grundlæggende problemstillinger til behørig tid; understreger, at fuldbyrdelsen af disse retsafgørelser ikke bør indvirke på den videre gennemførelse af reformdagsordenen, og at den skal føre til fjernelse af enhver begrænsning af retten til at opstille til valg baseret på etnicitet og bopæl eller som følge af en borgers beslutning om ikke at høre til et konstituerende folk; mener derfor, at konstitutionel reform og valgreform skal gå hånd i hånd; opfordrer de politiske ledere til, at undgå nationalistisk retorik, der fører til opsplnitning af samfundet, og fortsætte med den politiske dialog og

aktiviteter, der fører til samarbejde mellem de politiske repræsentanter for de tre folk og andre;

14. efterlyser mere effektive foranstaltninger til at bekæmpe alle former for forskelsbehandling, navnlig via vedtagelse af landsdækkende strategier for menneskerettigheder og bekæmpelse af forskelsbehandling; tilskynder til samarbejde mellem de tre folk og andre folk om kulturelle, religiøse og uddannelsesmæssige spørgsmål, der bygger bro over etniske skel; beklager, at der ikke er gjort fremskridt med at løse spørgsmålet om "to skoler under samme tag"; opfordrer indtrængende til, at der bliver truffet målrettede foranstaltninger på alle niveauer for at finde frem til systemløsninger, der sikrer inklusiv uddannelse til alle børn uden forskelsbehandling; bemærker, at vedtagelsen af programmer og planer for hele Bosnien-Hercegovinas område bør respektere folkets kulturelle og sproglige diversitet, men samtidig fremhæve gensidig forståelse og forsoning; er bekymret over, at manglen på ressourcer og koordinering hæmmer gennemførelsen af handlingsplanen for børn for 2015-2018; glæder sig over Bosnien-Hercegovinas lovgivning om familiepleje og understreger behovet for at støtte en yderligere afinstitutionisering af børneomsorgen i hele landet; opfordrer til bedre adgang til uddannelse og til passende sociale ydelser for børn med handicap og mere generelt en forbedret adgang til bygninger, institutioner og transport for personer med handicap;
15. opfordrer til en mere effektiv gennemførelse af lovbestemmelserne om ligestilling mellem mænd og kvinder, mindskelse af lønforskellene mellem mænd og kvinder og bedre adgang til arbejdsmarkedet for kvinder og bekæmpelse af kønsstereotyper i samfundet; bemærker med bekymring den manglende reelle gennemførelse af lovgivningen om forebyggelse af og beskyttelse mod kønsbaseret vold, navnlig vold i hjemmet; påpeger behovet for at bringe lovgivningen i overensstemmelse med Istanbulkonventionen; opfordrer indtrængende til, at der bliver gjort fremskridt i retning af at sikre respekt for handicappede personers rettigheder, navnlig via en hurtig gennemførelse af de relevante FN-henstillinger; anerkender de skridt, der er taget i retning af at sikre retsbeskyttelsen af LGBTI-personer, men understreger, at der må gøres en større indsats for at strafforfølge voldshandlinger og hadforbrydelser over for disse mennesker og for at sikre dem social inklusion;
16. er foruroliget over, at manglende koordinering mellem forskellige myndighedsniveauer og manglende finansiering fortsat virker undergravende på en effektiv beskyttelse af mindretal og sårbare grupper, navnlig romaer; opfordrer til at der tages yderligere skridt for at styrke beskyttelsen af minoritetsrettigheder; bemærker med bekymring, at resultaterne af 2017-undersøgelsen om marginaliserede romaer i Bosnien-Hercegovina påviser romaernes begrænsede adgang til muligheder inden for alle aspekter af menneskelig udvikling; fordømmer stigmatiseringen og den sociale udstødelse af romaer; opfordrer myndighederne til at mindes ofrene for holocaust mod romaerne, markere den 2. august som mindedag for holocaust mod romaerne og inddrage romaofre i deres mindehøjtideligheder, som holdes hvert år den 27. januar for at markere mindedagen for holocaust; glæder sig over vedtagelsen af en revideret romahandlingsplan for 2017-2020 om boliger, beskæftigelse og sundhedsydelser; fastholder, at der skal træffes foranstaltninger til at yderligere at forbedre uddannelse, beskæftigelsesfrekvens, sundhed, boliger samt levevilkår for romaer og andre minoriteter med fokus på at forbedre og fuldt ud gennemføre de relevante eksisterende

politik- og lovgivningsrammer; udtrykker bekymring over den lave repræsentation af medlemmer af nationale mindretal i det politiske og offentlige liv;

17. bemærker Bosnien-Hercegovinas deltagelse i dette års PISA-undersøgelse under OECD, som er kommet i stand med finansiell støtte fra Europa-Kommissionen; lykønsker Bosnien-Hercegovinas uddannelsesinstitutioner (kompetente ministerier og institutioner på kanton-, enheds- og statsniveau samt Brčko-distriktet) med deres samarbejde og vilje til at arbejde sammen; opfordrer indtrængende fremtidige forvaltninger på alle niveauer til at anvende testresultaterne, som ventes at blive offentliggjort i 2019, og til at deltage i en konstruktiv debat om og udvikling af uddannelsesreformer, som vil føre til uddannelsesresultater af bedre kvalitet;
18. opfordrer til en omfattende reform af de sociale sikringssystemer ved at fjerne forskelsbehandling i overensstemmelse med menneskerettighedsforpligtelserne og til at sikre, at der etableres tilstrækkelige minimumsstandarder for beskyttelse af den mest sårbare befolkning, herunder ved at lukke huller i lovgivningen, som forhindrer nogle børn i at få sygeforsikring; opfordrer alle relevante institutioner i Bosnien-Hercegovina til at styrke koordineringen og samarbejdet om overvågning af børns rettigheder, herunder gennem etablering af en omfattende mekanisme til indsamling af data om børns rettigheder i Bosnien-Hercegovina;
19. noterer sig, at Bosnien-Hercegovina fortsat er et oprindelses-, transit- og bestemmelsesland for menneskehandel; opfordrer til at grænseforvaltningen forbedres, og at specialenheder til efterforskning af menneskehandel styrkes med henblik på effektivt at bekæmpe smuglere;
20. er bekymret over de utilstrækkelige uddannelsesmæssige og økonomiske reformer, som fører til en høj grad af ungdomsarbejdsløshed og økonomisk udvandring, og manglen på passende politikker og investeringer i børn og unge; opfordrer indtrængende Bosnien-Hercegovina til at tage hånd om den store kønsbestemte ubalance i erhvervsfrekvensen og udelukkelsen af unge, der tilhører minoritetsgrupper, fra uddannelses- og beskæftigelsesforanstaltninger; efterlyser en meget mere proaktiv og systematisk politik over for Bosnien-Hercegovinas ungdom, som bør fokusere på at styrke landets unge; opfordrer i denne henseende Bosnien-Hercegovina til at etablere en særlig ramme for og sikre et velfungerende udvalg for koordinering af ungdomsspørgsmål i Bosnien-Hercegovinas ministerium for civile anliggender;
21. opfordrer til, at strategier og lovgivning om rettighederne for personer, der tilhører mindretalsgrupper, og beskyttelsen af disse personer gennemføres fuldt ud med støtte fra offentlige midler;
22. opfordrer Bosnien-Hercegovina til at sikre ejendomsretten; påpeger manglen på en omfattende rammelovgivning om behandling af krav om tilbagelevering og opfordrer myndighederne til at indlede en dialog med interesseparter om spørgsmål vedrørende tilbagelevering af eller kompensation for beslaglagt ejendom;
23. beklager de manglende fremskridt med hensyn til ytringsfrihed og mediernes uafhængighed; tager klart afstand fra de vedvarende forsøg på at lægge politisk og økonomisk pres på medierne; fordømmer de gentagne tilfælde af intimidering, dødstrusler samt verbale og fysiske overgreb over for journalister, navnlig opsøgende journalister, som skriver om krigsforbrydelser, der ikke er blevet retsforfulgt; opfordrer

myndighederne til at indsamle data om disse sager, sikre en hurtig efterforskning og retsforfølgelse af gerningsmændene og fremme et miljø, der bidrager til ytringsfrihed; påpeger behovet for at styrke kommunikationsagenturets finansielle stabilitet og politiske neutralitet; gentager, at det er nødvendigt at sikre en uafhængig og holdbar finansiering af offentlige radio- og tv-selskaber, samt tilgængelighed af indhold på alle officielle sprog; opfordrer til, at der lægges større vægt på arbejdsvilkårene for journalister i hele sektoren; udtrykker bekymring over manglen på gennemsigtighed med hensyn til medieejerskab og gentager sin opfordring til at sikre fuld gennemsigtighed ved at vedtage den relevante lovgivningsmæssige ramme; beklager dybt, at det på grund af politisk obstruktion ikke er lykkedes at etablere en funktionsdygtigt offentligt radio- og tv-tjeneste; gentager sin opfordring til at sikre mediepluralisme og understreger, at produktion og udsendelse af tv- og radioindhold på alle Bosnien-Hercegovinas officielle sprog ville bidrage til at beskytte den kulturelle mangfoldighed i landet; understreger, at der ligesom for andre lande i regionen fortsat er bekymringer om politisk påvirkning af medierne, enten direkte af politiske aktører eller af aktører i erhvervslivet i et forsøg på at udøve politisk indflydelse;

24. glæder sig over bestræbelserne på at fremme forsoning, gensidig respekt og religiøs tolerance i landet, herunder i Bosnien-Hercegovinas interreligiøse råd; beklager de fortsatte tilfælde af forskelsbehandling af religiøse årsager samt hændelser rettet mod religiøse steder; roser og støtter dem, som kæmper for ytringsfrihed, bekæmper hadefuldt tale og religiøst had og fremmer inklusion; tager afstand fra tilskyndelse til at frygte andre og opfordrer myndighederne til at reagere hurtigt og konsekvent i alle disse sager;
25. glæder sig over vedtagelsen af de strategiske rammer for reformen af den offentlige forvaltning i Bosnien-Hercegovina i perioden 2018-2022, og efterlyser en hurtig gennemførelse af denne strategi; henleder atter opmærksomheden på fragmenteringen og politiseringen af det politiske system i Bosnien-Hercegovina og understreger, at der er behov for en reform af de forfatningsmæssige rammer på linje med de højeste menneskerettigheds- og frihedsrettighedsstandarder og for at forbedre kvaliteten, konsekvensen og den økonomiske overkommelighed af offentlige politikker i hele landet; opfordrer til, at der vedtages en landsdækkende strategi for offentlig finansiel forvaltning og for øget budgetgennemsigtighed i Bosnien-Hercegovina, såvel som at der indføres bedre ordninger til forebyggelse af ineffektivitet og spild af offentlige ressourcer, også inden for offentlige udbud; opfordrer navnlig til, at der træffes foranstaltninger til at mindske risikoen for politisering af den offentlige forvaltning ved hjælp af et effektivt system for forvaltning af menneskelige ressourcer på alle administrative niveauer samt gennem standardisering af procedurerne for den offentlige forvaltning på tværs af alle myndighedsniveauer, navnlig mellem det føderale og kantonale niveau i føderationen;
26. erkender, at der er gjort visse fremskridt med at etablere institutionelle samarbejdsmechanismer mellem myndigheder og civilsamfundsorganisationer (CSO'er) og med at sikre offentlig finansiering af CSO'er; gentager sin opfordring til at vedtage en strategisk ramme for samarbejde med civilsamfundet på alle forvaltningsniveauer, til at den offentlige beslutningstagning gøres mere gennemsigtig, og til at der gøres en yderligere indsats for at øge den offentlige kontrol med forvaltningernes arbejde; understreger desuden behovet for i højere grad at inddrage civilsamfundet i planlægningen, overvågningen og gennemførelsen af EU's støtteprogrammer; opfordrer indtrængende myndighederne til at føre en effektiv dialog, der kan føre til lovgivnings-

og kapacitetsopbyggende initiativer, der kan styrke kapaciteten hos arbejdsmarkedets parter og i civilsamfundet; understreger behovet for at sikre adgang til offentlig finansiering for civilsamfundsorganisationer, der arbejder for menneskerettigheder, demokrati og retsstaten, herunder kontrolorganer og interesseorganisationer, inklusive små græsrodsbevægelser;

27. er fortsat foruroliget over den udbredte korruption i Bosnien-Hercegovina og den vedvarende kløft mellem den erklærede politiske målsætning om korruptionsbekæmpelse og de manglende konkrete resultater; understreger, at der ikke findes nogen resultatliste for højt profilerede sager, og at den retlige og institutionelle ramme for bekæmpelse af systemisk korruption på områder som f.eks. politiske partiers finansiering, offentlige udbud, interessekonflikter og formueangivelse er svag og utilstrækkelig; efterlyser foranstaltninger, der kan forbedre de retlige og institutionelle rammer til bekæmpelse af korruption på linje med europæiske standarder via en bedre harmonisering af de handlingsplaner, der bliver vedtaget på forskellige niveauer, implementering af de eksisterende strategier og et forbedret samarbejde mellem organer til bekæmpelse af korruption og antikorrupsionsmyndigheden;
28. mener, at der er behov for yderligere bestræbelser for at forbedre bekæmpelsen af udbredt korruption; opfordrer indtrængende til, at der bliver gjort en indsats for i betydelig grad at forbedre resultaterne med hensyn til at forebygge og bekæmpe korruption, bl.a. via foranstaltninger til pålæggelse af effektive og afskrækkende sanktioner, herunder konfiskering af aktiver, der er erhvervet gennem kriminalitet; understreger behovet for at opbygge kapacitet til at imødegå og efterforske økonomiske og finansielle lovovertrædelser og lovovertrædelser i forbindelse med offentlige udbud; understreger, at der bør lægges særlig vægt på at gennemføre en effektiv kontrol af finansieringen af politiske partier og valgkampagner og på at forbedre offentlig adgang til og kontrol med formueangivelser fra offentligt ansatte, heriblandt personer, der stiller op til valg; opfordrer til, at henstillingerne fra Greco føres ud i livet, navnlig de henstillinger, der vedrører finansiering af politiske partier og interessekonflikter; mener, at det er en nødvendighed, at Bosnien-Hercegovina vedtager en lov om interessekonflikter i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder; opfordrer indtrængende Bosnien-Hercegovina til at foretage en gennemgang af de nuværende retlige rammer for bekæmpelse af korruption og efterfølgende vedtage en sammenhængende strategi til afhjælpning af de konstaterede mangler og svagheder i overensstemmelse med internationale og europæiske standarder;
29. glæder sig over, at der i marts 2017 blev vedtaget en handlingsplan om implementering af strategien for reform af retsvæsenet 2014-2018 og indførelse af de nødvendige rapporterings- og overvågningsstrukturer; påpeger, at det er nødvendigt at gøre en målrettet indsats hvad angår implementeringen af denne strategi; er foruroliget over, at der fortsat forekommer politisk motiverede trusler mod dommerstanden; gentager, at der er behov for at styrke dommerstandens uafhængighed, også i forhold til politisk indflydelse, samt dommernes upartiskhed, professionalisme, effektivitet og ansvarlighed; glæder sig over vedtagelsen af den detaljerede handlingsplan til gennemførelse af Kommissionens henstillinger vedrørende anliggender, der henhører under det høje domstols- og anklageråds kompetenceområde med henblik på at styrke udnævnelsesproceduren samt disciplinære og integritetsrelaterede foranstaltninger i forhold til dommerstanden, herunder gennem forbedrede formueangivelser; opfordrer indtrængende til en hurtig vedtagelse og gennemførelse af relaterede retsakter; understreger nødvendigheden af at revidere loven om det høje domstols- og anklageråd

på grundlag af Kommissionens henstillinger og Venedigkommissionens udtalelse; opfordrer til standardisering af strafferetlige regler for sager om krigsforbrydelser og understreger betydningen af kønsspecifikke vurderinger af den igangværende reform af retsvæsenet;

30. beklager, at myndigheder på alle niveauer fortsat ser bort fra eller afviser bindende afgørelser fra dommerstanden, herunder dem fra højeste instans, og minder om, at denne praksis udgør en alvorlig udfordring af retsstatsprincippet;
31. glæder sig over, at det er lykkedes at reducere antallet af ikke-færdigbehandlede sager om krigsforbrydelser, at der er gjort fremskridt med at retsforfølge krigsforbrydelser vedrørende seksuel vold, og at der er sket forbedringer med hensyn til at støtte ofre og vidner i retten; opfordrer indtrængende myndighederne i Bosnien-Hercegovina til at harmonisere lovgivningen om civile krigsofre, så den også omfatter ofre for seksuel vold, for at forhindre forskelsbehandling i de forskellige enheder med hensyn til status og muligheder for oprejsning; opfordrer til øjeblikkelig ændring af den nationale strategi vedrørende krigsforbrydelser med henblik på at sikre en mere effektiv fordeling af sager mellem de forskellige forvaltningsniveauer, samtidig med at der opstilles nye kriterier og tidsfrister for behandlingen af de mest komplicerede sager;
32. bemærker, at der stadig mangler en overordnet strategi for overgangsforanstaltninger på retsområdet og en holdbar mekanisme til kompensation for alvorlige krænkelse af menneskerettighederne under krigen, som omfatter hele landet, bl.a. til støtte for ofre for krigsrelateret seksuel vold; opfordrer til vedtagelse af loven om torturofre, strategien for overgangsforanstaltninger på retsområdet og programmet for ofre for seksuel vold samt oprettelse af en særlig fond, der skal yde kompensation til ofre for voldtægt, tortur og misbrug, der har fundet sted under krig, og etablering af hensigtsmæssige mekanismer til at yde kompensation til civile krigsofre, som omfatter tilbageførsel, erstatning, rehabilitering, oprejsning og garantier for, at der ikke vil ske en gentagelse;
33. gentager sin støtte til initiativet til oprettelse af den regionale kommission for påvisning af kendsgerninger vedrørende alle ofre for krigsforbrydelser og andre alvorlige menneskerettighedskrænkelser begået i det tidligere Jugoslavien (RECOM); understreger, hvor vigtigt det er, at lederne i Bosnien-Hercegovina reelt inddrages i dens oprettelse; understreger betydningen af denne proces og behovet for, at alle regionale politiske ledere inddrages heri, således at RECOM kan påbegynde sit arbejde uden yderligere forsinkelser; henleder opmærksomheden på Coalition for RECOM's forslag til en handlingsplan med faste datoer og benchmarks;
34. beklager enhver form for forherligelse af personer, der er dømt for de alvorligste forbrydelser mod menneskeheden; kræver, at der omgående udvises respekt for ofrene for krigsforbrydelser, og at forsoningen fremmes; minder alle politiske ledere og institutioner i Bosnien-Hercegovina om, at de har et ansvar for objektivt at vurdere hændelser, der har fundet sted under krigen, med henblik på at sikre sandhed, forsoning og en fredelig fremtid og for at undgå misbrug af retsvæsenet til politiske formål; understreger, at retsforfølgelsen af krigsforbrydelser skal baseres på konceptet om retlig uafhængighed og ikke må udnyttes til politisering for at tjene hverdagens politiske mål, beskæftige sig med historisk revisionisme eller forværre opdelinger i samfundet; noterer sig med beklagelse den beslutning, som den nationale forsamling i Republika Srpska har truffet om at annullere sin opbakning til Srebrenica-kommissionens rapport fra 2004, og fordømmer erklæringer fra alle parter, som forherliger krigsforbrydere;

35. understreger, at der trods betydelige fremskridt stadig er behov for, at der i Bosnien-Hercegovina rettes behørig opmærksomhed mod konfliktrelateret seksuel vold og traumer, der bunder i krigen i 1992-1995; understreger, at det skal sikres, at de overlevende kvinder og mænd, herunder de børn, der blev født på det tidspunkt, har ligelig adgang til omsorg, støtte og retfærdighed i kraft af omfattende oprejsning, herunder rehabilitering og afbødning af stigmatiseringen for de overlevende, der er ofre for konfliktrelateret seksuel vold;
36. noterer sig, at der er sket visse, men dog fortsat utilstrækkelige, fremskridt med at implementere Daytonfredsaftalens bilag VII om flygtninge og internt fordrevne; bemærker de langsomme fremskridt med hensyn til det vedvarende høje antal internt fordrevne personer, personer tilhørende mindretal, der vender tilbage, flygtninge og savnede personer; opfordrer myndighederne til at indlede et intensivt samarbejde mellem de to enheder og fuldt ud at dele alle relevante militær- og efterretningsdata med henblik på at identificere personer, der stadig er savnet som følge af krigen; glæder sig over de seneste initiativer, der har til formål at styrke det regionale samarbejde med henblik på at løse problemet med forsvundne personer, og opfordrer myndighederne i Bosnien-Hercegovina til at engagere sig i denne proces; understreger betydningen af at indsamle data om tilbagevendte personer; fordømmer tilfældene af angreb på deres ejendom og noterer sig, at en vellykket tilbagevendelsespolitik i Bosnien-Hercegovina er afgørende for en forsoning;
37. opfordrer til gennemførelse af yderligere foranstaltninger og konkrete programmer vedrørende holdbar tilbagevenden for flygtninge, deres adgang til sundhedspleje og beskæftigelse, social beskyttelse, sikkerhed og uddannelse, og til, at der lægges betydelig vægt på at yde erstatning for ejendom, som ikke kan tilbageleveres; opfordrer i denne forbindelse indtrængende til genoptagelse af operationerne under Kommissionen for Internt Fordrevne Personers og Flygtnings Krav på Fast Ejendom;
38. beklager, at landet stadig lider under forekomsten af landminer, som dækker omkring 2,2 % af dets samlede areal og har en direkte indvirkning på mere end 540 000 indbyggers sikkerhed; glæder sig over EU's fortsatte støtte til minerydningen og roser de væbnede styrkers minerydningsbataljon i Bosnien-Hercegovina for dens fremragende arbejde; noterer sig med bekymring manglen på tilstrækkeligt nyt minerydningsudstyr, som kan indebære et fald i den nuværende rate på 3 km² ryddet areal om året til mindre end 1 km² fra og med 2020; opfordrer derfor indtrængende medlemsstaterne til at udstyre minerydningsbataljon med de nødvendige midler og udstyr;
39. glæder sig over vedtagelsen af strategien til bekæmpelse af organiseret kriminalitet for 2017-2020 og fremskridtene med at implementere handlingsplanerne om foranstaltninger til bekæmpelse af hvidvask af penge og om finansiering af terrorisme; efterlyser en intensiveret indsats for at opnå resultater i forbindelse med efterforskning, retsforfølgelse, endelig domfældelse samt konfiskation af udbyttet i sager om organiseret kriminalitet; glæder sig over den længe ventede vedtagelse af ændringerne til strafferetsplejeloven i Repræsentanternes Hus i Bosnien-Hercegovina den 17. september 2018, da de er afgørende for, at retsstatsinstitutionerne har mulighed for at foretage følsomme undersøgelser og samarbejde med internationale retshåndhævende myndigheder, og opfordrer Kommissionen til at følge implementeringen af disse ændringer tæt; understreger, at det at bringe loven om efterretnings- og sikkerhedstjenesten på linje med europæiske og internationale standarder bør forblive

en høj prioritet for myndighederne; værdsætter det faktum, at Bosnien-Hercegovina er blevet fjernet fra Den Finansielle Aktionsgruppes liste over højrisikotredjelande med strukturelle mangler hvad angår bekæmpelse af hvidvask af penge/finansiering af terrorisme, og efterlyser yderligere bestræbelser på området for at blive fjernet fra EU's liste over højrisikolande;

40. efterlyser en intensivering af bestræbelserne på at bekæmpe radikaliserings og yderligere foranstaltninger til at udpege, forebygge og afbryde strømmen af udenlandske krigere og handelen med ulovlige våben samt til at spore penge, der går til yderligere radikaliseringsprogrammer; opfordrer myndighederne til at styrke Bosnien-Hercegovinas kapacitet til bekæmpelse af terrorisme yderligere gennem bedre koordinering, samarbejde og udveksling af efterretninger om kriminalitet, forebyggelse af radikaliseringsprogrammer; opfordrer myndighederne til at udvikle en strategi til bekæmpelse af cyberkriminalitet og lignende sikkerhedsstrusler; minder om behovet for et stærkere samarbejde om grænseforvaltning med nabolandene;
41. roser Bosnien-Hercegovinas myndigheder for deres bestræbelser på at sætte en stopper for, at landets borgere drager af sted til slagmarker i udlandet og opfordrer indtrængende myndighederne til at afsige passende domme til udenlandske terrorkrigere og til at tage hånd om den efterfølgende sociale genintegrering af dem; bemærker med bekymring, at der er registreret radikaliseringsceller i visse områder i landet;
42. bemærker med bekymring det voksende antal migranter, der i den seneste tid er ankommet til Bosnien-Hercegovina, og den manglende koordinering mellem forskellige myndighedsniveauer som reaktion på denne situation; mener, at spørgsmålet om migration ikke bør politiseres; glæder sig over, at EU yder humanitær bistand til at håndtere de voksende behov hos flygtninge, asylansøgere og migranter i landet, og over, at der den 10. august 2018 blev vedtaget en særlig foranstaltning (til en værdi af 6 mio. EUR) til at hjælpe Bosnien-Hercegovina med at håndtere migrationsstrømmene; understreger betydningen af at tage hensyn til kønsperspektivet i forbindelse med humanitær bistand og konsekvenserne af flygtningelejre for værtssamfundene; mener, at et samarbejde med nabolandene og med EU er en nødvendighed for at håndtere denne fælles udfordring;
43. opfordrer til vedtagelse af et nyt sæt af EU-orienterede reformer straks efter dannelsen af den nye regering i Bosnien-Hercegovina med henblik på at genoptage reformprocessen og fremskynde landets EU-integration; fastholder, at EU's finansielle støtte bør ledsages af effektiv konditionalitet, og at der skal udarbejdes handlingsplaner og overvågningsrammer af EU i overensstemmelse med de 20 principper i den europæiske søjle for sociale rettigheder med henblik på at realisere den nye styrkede sociale dimension som anført i 2018-strategien for Vestbalkan; anerkender, at Bosnien-Hercegovina har gjort visse fremskridt i retning af økonomisk udvikling og konkurrenceevne, men noterer sig, at landet stadig befinder sig i en tidlig fase for så vidt angår at etablere en fungerende markedsøkonomi; er overbevist om, at fremme af socioøkonomiske reformer med behørig inddragelse af arbejdsmarkedets parter bør have en høj prioritet efter valget med henblik på at forbedre levevilkårene i landet; bemærker de meget begrænsede fremskridt på det sociale område; understreger, at det er nødvendigt at styrke de grundlæggende økonomiske forhold såsom vækst, beskæftigelse og bekæmpelse af den uformelle økonomi; påpeger vigtigheden af at omstrukturere den offentlige sektor, herunder de offentlige virksomheder, nedbringe den uformelle økonomi og den dermed forbundne skattebyrde på arbejde yderligere,

forbedre erhvervsklimaet (bl.a. ved at oprette et samlet økonomisk område i Bosnien-Hercegovina), styrke vækstfremmende anvendelse af offentlige finanser, navnlig ved at fokusere på behovene på mellemlang sigt, f.eks. med hensyn til infrastruktur og uddannelse, samt fremlægge rettidige og udtømmende statistikker i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder;

44. noterer sig de langsomme fremskridt med hensyn til miljø- og klimabeskyttelse; minder om behovet for at tilpasse sig EU-retten og sikre en effektiv og struktureret gennemførelse af miljølovgivningen i hele landet i overensstemmelse med EU's standarder og i overensstemmelse med den landsdækkende miljøtilnærmelsesstrategi; understreger endnu en gang behovet for hurtigt at gribe ind over for den grænseoverskridende luftforurening fra olieraffineriet i Brod i overensstemmelse med EU's miljøpolitikker; understreger, at Bosnien-Hercegovina fuldt ud skal overholde sine forpligtelser i henhold til konvention om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne og protokollen om strategisk miljøvurdering, ikke mindst med hensyn til aktiviteter i vandområderne Neretva og Trebišnjica; understreger, at planlægning og opførelse af vandkraftværker og projekter kræver overensstemmelse med internationale standarder og EU's miljølovgivning, herunder fugle- og habitatdirektivet og direktivet om vurdering af virkninger på miljøet; understreger, at det er bydende nødvendigt at undgå negative virkninger på områder af stor naturmæssig værdi ved at forbedre kvaliteten af miljøkonsekvensvurderingerne og sikre offentlighedens deltagelse og høring af civilsamfundet i forbindelse med relevante projekter;
45. bemærker, at markedet for elektricitet og gas fortsat er fragmenteret og domineret af store, siddende selskaber; opfordrer myndighederne i Bosnien-Hercegovina til yderligere at udvikle landets transport- og energiinfrastruktur og hurtigst muligt skabe funktionelle energi- og transportkæder; opfordrer Bosnien-Hercegovina til at udnytte den nye EU-pakke til udvikling af regional konnektivitet og til at arbejde på at gennemføre det regionale energimarked i tråd med landets forpligtelser på klimaområdet; anbefaler fortsat investering i infrastrukturprojekter, som vil forbedre transportkonnektiviteten inden for Bosnien-Hercegovina og med nabolandene; opfordrer i forbindelse med valg af entreprenører til overholdelse af udbudsregler og princippet om gennemsigtighed for at forhindre magtmisbrug og korrupsion og for at sikre, at det er de bedste tilbud, der vælges; udtrykker sin støtte til forslaget om at sænke roaminggebyrerne på Vestbalkan;
46. glæder sig over Bosnien-Hercegovinas konstruktive og stabile bilaterale forbindelser og undertegnelsen af en række bilaterale aftaler med nabolandene; opfordrer til at det gode naboskab med landene i regionen styrkes yderligere og til yderligere bestræbelser på at løse alle udestående bilaterale uoverensstemmelser, herunder grænsedragningen med Serbien og Kroatien, også med henblik på at arbejde sig hen imod medlemskab af europæiske organisationer;
47. glæder sig over Bosnien-Hercegovinas udenrigspolitiske strategi for perioden 2018-2023, som er blevet vedtaget af Bosnien-Hercegovinas præsidentskab med klar angivelse af, at EU-medlemskab er et af landets vigtigste strategiske mål; beklager, at graden af tilpasning til EU's erklæringer og Rådets beslutninger vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) er faldet til 61 % i 2017; understreger, at der er behov for resultater med hensyn til en stadig større tilpasning til FUSP og opfordrer til væsentlige forbedringer på dette område, som udgør en væsentlig bestanddel af et EU-

medlemskab; opfordrer indtrængende Bosnien-Hercegovina til at tilpasse sig de rådsafgørelser, der har indført restriktive EU-foranstaltninger på baggrund af Ruslands ulovlige annektering af Krim og begivenhederne i det østlige Ukraine, og beklager den manglende samarbejdsvilje hos visse politiske aktører;

48. noterer sig den stigende indflydelse, der udøves af fremmede magter i Bosnien-Hercegovina og er fast overbevist om, at et stærkere EU-engagement fra Bosnien-Hercegovinas side fortsat er det bedste middel til at sikre fremskridt i retning af europæiske værdier, stabilitet og velstand i landet; glæder sig over den fortsatte tilstedeværelse af EUFOR-operationen ALTHEA i landet, da den bidrager til kapacitetsopbygning og uddannelse af Bosnien-Hercegovinas væbnede styrker og til at opretholde en afskrækkelseskapacitet, som understøtter et sikkert og trygt miljø; glæder sig over, at FN's Sikkerhedsråd har forlænget EUFOR's mandat frem til november 2019;
49. opfordrer indtrængende myndighederne til at sikre streng tilpasning til EU-standarder og internationale standarder og politiske målsætninger på området energi og klimaforandringer; beklager, at landets indsats for at bekæmpe klimaforandringer forbliver på det deklatoriske plan, samtidig med at der træffes beslutninger om planlægningen af nye kulvarmekraftværker; opfordrer derfor til annullering af vandkraftprojekterne og -planerne, der er miljøskadelige, imod lokalbefolkningens vilje, ikke i overensstemmelse med lokale eller enhedsbaserede fysiske udviklingsplaner og kun til gavn for investorer;
50. pålægger sin formand at sende denne beslutning til næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Rådet, Kommissionen, Bosnien-Hercegovinas præsidentskab, Bosnien-Hercegovinas ministerråd, Bosnien-Hercegovinas parlamentariske forsamling, regeringerne og parlamenterne i Føderationen Bosnien-Hercegovina, Republika Srpska og Brčko-distriktet og regeringerne i de ti kantonen.